

قدم‌های آهسته و پیوسته برای گسترش سرود در جامعه

شکیبا افخمی راد

گزارش روز

سرودرامی توان هنری‌شورآفرین و وحدت بخش دانست. هنری که از ظرفیتی فوق العاده برای گسترش ارزش‌هاو فرهنگ سازی در جامعه برخوردار است و می‌تواند با طیف وسیعی از مخاطبان ارتباط برقرار کند. اجراهای سرود در دهه ۶۰ و ۷۰ بسیار رواج داشت. اما در دهه ۸۰ و ۹۰ از اولویت های نهادهای فرهنگی خارج و با افول روبه رو شد تا اینکه در سال های گذشته و باتوجه به تأکیدهای رهبرمعظم انقلاب. بار دیگر پرداختن به آن در دستورکار قرار گرفت. این روزها در مشهد هم اقداماتی برای رونق رشته سرود انجام شده است و گروه های مختلفی به این عرصه پا گذاشته اند. ما در گفت وگو با دو کارشناس رشته سرود و یک فعال فرهنگی. به وضعیت این رشته در مشهد پرداختیم.

- سرود، متولی مشخصی ندارد

حسین انفرادی، مربی سرود، با اشاره به افول سرود در دهه های گذشته، می‌گوید: از حدود سال ۱۳۹۳ و بعد از فرمایش رهبر معظم انقلاب و تأکیدشان بر نیاز جامعه به سرود، بیشتر دستگاه ها و سازمان ها متولی سرود شدند که بسپار به رونق این رشته کمک کرد. اما ورود این دستگاه ها، آسیب هایی هم به همراه داشت. او ادامه می‌دهد: مجموعه های مختلف به هرکسی که چند نوجوان را جمع و اهنگی انتخاب می‌کرد، اجازه می‌دادند وارد عرصه سرود شود. این افراد شناختی از بافت و فرم سرود نداشتند و باعث شدند این رشته حتی به بیراهه برود، اما از زمانی که برخی کارشناسان حوزه سرود چه در جشنواره ها و چه در بخش تولیدات وارد عرصه شده اند، کمی جلو این آسیب ها گرفته شده است. به باور این هنرمند، نهادهایی که در حوزه سرود فعالیت می‌کنند، نباید خودرأی باشند و کارهایشان را سلیقه‌ای پیش ببرند. اگر درکنار آن ها شورا و شخص صاحب نظری حضور نندارد، باید از فردی خارج از مجموعه شان برای انجام کاری باکیفیت و تأثیرگذار مشورت بگیرند.

انفرادی تأکید می‌کند: درحوزه فرهنگ وهنرمی توانیم هر چیزی را بیان کنیم و انتظار داشته باشیم تأثیرگذار

باشد. زبان هنر، زبانی تخصصی است که اگر ضعیف ارائه شود، ممکن است در جامعه نتیجه برعکس داشته باشد. او مشکل حوزه سرود را نداشتن متولی مشخص می‌داند و می‌گوید: الان صدا و سیما، وزارت فرهنگ وارشاد اسلامی وحوزه هنری برای رشته سرود تصمیم‌گیری می‌کنند. در کنار آن ها نهادهای دیگری مثل آموزش وپروورش، بسیج و کانون های فرهنگی مساجد ... نیز به این عرصه وارد شده اند و هرکدام برای خودشان فعالیت می‌کنند. یعنی سرود متولی مشخصی ندارد که تصمیم‌گیر باشد و بر کارها نظارت داشته باشد تا جلو آسیب ها را بگیرد. این هنرمند ادامه می‌دهد:

کارهایی که انجام می‌شود، به صورت جزیره ای است و در حوزه آموزش هم یک برنامه مدون و تدوین شده نداریم. بنابراین هرکسی باتوجه به سلیقه و تجربه خودش کلاس آموزشی برگزار می‌کند.

به گفته انفرادی، اگر جلو این آسیب ها گرفته نشود، شاید در درازمدت همین رشدی هم که در سال های گذشته داشته ایم، کم رنگ شود.

او درباره جایگاه سرود در مشهد نیز می‌گوید: مشهد از قدیم در رشته سرود چه از لحاظ تولید و اجرا و چه از لحاظ حضور مربیان متخصص، جزو شهرهای پیش‌گام بوده است. بنابراین اگر نهادهای فرهنگی از

پیشکسوتان استان استفاده کنند و از آن ها مشورت بگیرند، اتفاقات خوبی برای سرود شهرمان رخ خواهد داد. با وجود این، مسئولان گاهی ترجیح می‌دهند با مربیان و آهنگ سازان تهرانی ارتباط بگیرند، به جای آنکه از ظرفیت های شهر خودشان استفاده کنند. به گفته انفرادی، هر هنری ظرفیت تبیین مسائل و اتفاقات روز را دارد. سرود هم می‌تواند بسیار در این زمینه تأثیرگذار عمل کند. به شرط اینکه به آن سطحی نگاه نشود.

- هنوز پیشرفت خاصی رخ نداده است

حوزه هنری خراسان رضوی در سال های گذشته فعالیت پررنگی در حوزه سرود داشته و باشگاه سرود سیمرغ رانیزراه اندازی کرده‌است. به گفته مسئول واحد دفتر موسیقی حوزه هنری استان در این باشگاه، یک دوره آموزشی برای مربیان سرود برگزار شده و ضمن آموزش مسائل فنی درباره موضوعات تربیتی وشناخت هنرانقلاب هم مباحثی مطرح شده است. همچنین، قرار است از بین این مربیان تعدادی برای حضور در دوره های تخصصی انتخاب شوند. جلیل شریعت مدار با اشاره به آسیب های اجراهای پلی یک خاطرنشان می‌کند: فرایندی که ما در باشگاه سرود سیمرغ شروع

کردیم، گروه ها را به سمت اجرای زنده سوق داده است که بسیار برای کودکان و نوجوانان جذاب است و تأثیر بیشتری هم بر مردم دارد. او ادامه می‌دهد: ما الان خودمان سرودهایی تولید کرده و در اختیار گروه ها گذاشته ایم، اما به دنبال این هستیم که مربیان را به‌گونه‌ای آموزش دهیم تا خودشان دست به تولید بزنند یا اگر می‌خواهند به کسی هم سفارش ملودی و شعر بدهند، بداند باید

به دنبال چه کاری باشند. به نظر شریعت مدار، با وجود فعالیت های صورت‌گرفته هنوز وضعیت سرود در کشور نسبت به سال های گذشته تغییری نکرده است، چون همچنان عده ای نگاهی تجاری به هنر سرود دارند و فقط برای اجرا در صداوسیما گروه تشکیل می‌دهند.

- صدا و سیما به دنبال ماندگاری سرود نیست

این هنرمند درباره نگاه صداوسیما به سرود نیز می‌گوید: صداوسیما به دنبال کار فنی نیست و فقط می‌خواهد از اجراهای سرود استفاده رسانه‌ای کند. این سازمان

به جای دعوت از گروه هایی که به صورت زنده اجرا می‌کنند، از گروه هایی که پلی یک می‌خوانند دعوت می‌کند. مربیان هم باتوجه به مسائل مالی به دنبال اجراهای پلی یک هستند، چون دیگر نیازی ندارند برای مباحثی مثل صوت هزینه کنند. ازاین رو شاهد پیشرفت چشمگیری در حوزه سرود نیستیم. اوعلت ماندگاری سرودهایی را که درسال های اولیه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی منتشر شده‌اند، اجرای زنده و سفارشی نبودن آن ها می‌داند. به گفته شریعت مدار، این آثار از دل جامعه برخاسته بودند و درد جامعه را بیان می‌کردند. ملودی های این سرود ها نیز به‌گونه‌ای بود که مردم به خوبی با آن ها ارتباط برقرار می‌کردند. مسئول واحد دفتر موسیقی حوزه هنری استان با اشاره به فعالیت قدم به قدم برخی گروه ها که به سمت تولید آثار جدید و اجراهای زنده روی آورده‌اند، ابراز امیدواری می‌کند که در سال های آینده شاهد اجرای سرودهایی ماندگارتر در کشور باشیم. شریعت مدار باور دارد که سرود در رسانه و تبلیغات حرف اول را می‌زند و نیاز جامعه امروز ماست. به گفته او، سرود یک پرفورمنس هم محسوب می‌شود که هم به صورت بصری و هم از طریق شعر می‌تواند حرف، پیام و اندیشه را در سه دقیقه بیان کند.

این هنرمند با اشاره به برگزاری جشنواره های مختلف سرود از جمله جشنواره بین المللی فجر در کشور، می‌افزاید:

جشنواره ها به بهتر شدن وضعیت سرود کمک می‌کنند. برای مثال جشنواره فجر، بنایش به تولیدات جدید، آکادمیک و زنده خوانی گروه هاست. یعنی اگر به معیارهای داوری که برای این رویداد در نظر گرفته شده است، توجه کنید، می‌بینید گروه های سرودی که

می‌خواهند در جشنواره شرکت کنند، باید

همه شاخص های علمی یک سرود را رعایت کنند. او مشهد را خاستگاه سرود در کل کشور می‌داند و می‌گوید: از دهه ۶۰ تا امروز اگر رزومه استان خراسان را بررسی کنیم، به غیر از یک دوره که گروه ها به سمت اجراهای سرود فیک رفتند، در بقیه مواقع این استان به ویژه شهر مشهد همیشه بهترین سرود ها را داشته و الگویی برای سایر شهرها بوده است. به طوری که بسیاری از مربیان استان ها و شهرستان های دیگر، به خراسانی ها سفارش سرود می‌دهند.

این هنرمند ادامه می‌دهد: مشهد بی شک در حوزه

سرود جریان ساز است که شاید یک بخش آن وجود امام رضا^ع و تولید سرودهای رضوی باشد.

- وضعیت خوب سرود در کشور و مشهد

حسین کمیلی، فعال فرهنگی، از وضعیت سرود در کشور ومشهد بسیار راضی است. به گفته او سرود به ویژه بعد از اجرای «سلام فرمانده» وضعیت خوبی پیدا کرده است و در این مدت آثار متعددی با محوریت موضوعات مذهبی، ملی، مسائل اجتماعی و... توسط مداح ها و گروه های سرود منطقه‌ای، محلی و شهری ساخته و اجرا شده است.

کمیلی با اشاره به فضای پرشور اجراهای سرود بیان می‌کند: ما زمینه های کمی برای دیده شدن و کنشگری نوجوانان در جامعه ایجاد کرده‌ایم. در این اوضاع، سرود هم به نیاز نوجوانان به شور و هیجان پاسخ داده و هم فرصتی برای دیده شدن آن ها فراهم کرده است. علاوه بر این، سرود فرمی بسیار ساده دارد و افراد به راحتی می‌توانند در این حوزه فعالیت کنند، ازاین رو رشته‌ای

برطرف دار محسوب می‌شود.

این فعال فرهنگی ادامه می‌دهد: سرود در دهه های شصت هفتاد، بسیار در مدارس و مساجد فراگیر بود، اما به تدریج به دلیل اینکه ما همیشه از داشته های

خودمان غفلت می‌کنیم وسراع کارهای تقلیدی می‌رویم، سرود به حاشیه رفت. با وجود این، باز در یک دهه گذشته موج اجراهای سرود بسیار فراگیر شده است. به طوری که به غیر از «سلام فرمانده»، نوجوانان سرودهای دیگری هم زمزمه می‌کنند. البته شاید بیشتر این نوجوانان از خانواده های مذهبی باشند.

به باور او اگر آموزش و پرورش ونهادهای فرهنگی، سرود را به عنوان یک قالب هویت بخش به رسمیت بشناسند و از آن حمایت کنند، قشرهای مختلفی از مردم و نوجوانان با این هنر ارتباط برقرار می‌کنند.

کمیلی با اشاره به برنامه «هماهنگ» که با محوریت سرود روی آنتن تلویزیون رفته است، می‌گوید: این برنامه درواقع یک تجربه بسیار جالب از اجرای تئاتر و سرود بود و نشان داد که اگر مسئولان به مردم میدان بدهند، ابتکار و خلاقیت بسیاری در این حوزه رخ خواهد داد.

این فعال فرهنگی نیز باور دارد که نهادهای فرهنگی و تصمیم‌گیرنده باید هنر سرود و مخاطبانش را تکریم‌کنند و در طول سال یادواره ها و جشنواره های متعددی برای آن برگزار کنند. او همچنین تأکید می‌کند که سرود، هنری ارزان وساده‌است و می‌تواند ر بهرست کمک های مردمی نیز شکل بگیرد.

حسین کمیلی: سرود در دهه های شصت هفتاد، بسیار در مدارس و مساجد فراگیر بود، اما به تدریج به دلیل اینکه ما همیشه از داشته‌های خودمان غفلت می‌کنیم، سرود به حاشیه رفت

جلیل شریعت‌مدار: سرود یک پرفورمنس هم محسوب می‌شود که هم به صورت بصری و هم از طریق شعر می‌تواند حرف، پیام و اندیشه را در سه دقیقه بیان کند

حسین انفرادی: هر هنری ظرفیت تبیین مسائل و اتفاقات روز را دارد. سرود هم می‌تواند بسیار در این زمینه تأثیرگذار عمل کند، به شرط اینکه به آن سطحی نگاه نشود

گزارشی از برگزاری نمایشگاه آثار خوش نویسی «یاس کبود» در نگارخانه رضوان

شکسته شدن قامت نستعلیق در سوگ حضرت زهرا(س)

با خط شکسته نستعلیق و در فرم ها و ترکیب های مختلف مانند سطر، غبارنویسی، دایره نویسی و سیاه مشق است که در وصف حضرت زهرا(س) و به مناسبت ایام شهادت ایشان برگزار شده است. ولی خراسان رضوی به ویژه مشهد را از قطب های اصلی خط شکسته نستعلیق در ایران دانست و افزود، ما استادانی برجسته مثل عباس علی صحتانی مقدم، علیرضا کدخدایی، جواد لنگری، محدثه ادیان، عباس آگهی و علی اکبرزرقی داریم و به واسطه این ها

راهیابی ۷ فیلم از مشهد به جشنواره «سینماحقیقت»

هفت فیلم مستند از تولیدات فیلم سازی مشهد، به هفدهمین جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران با نام «سینماحقیقت» راه یافتند. به گزارش شهرآرا، مستندهای «نفس» به کارگردانی

علیرضا باغشنی، «جمال الدین» به کارگردانی مشترک امیر روئینی و علی کوشا، «اسلحه مادری» به کارگردانی سیده زهرا موسوی ازغندی، «من محمدحسن رادوست دارم» به کارگردانی سیدمحمدحمدی سرشت از مشهد به بخش مستند نیمه بلند این جشنواره راه یافتند. همچنین مستند «پرونده تمرد من» به کارگردانی مسعوددهنوی در بخش مستند بلند، مستند «آخرین خداحافظی» به کارگردانی احسان صبوری در بخش مسند کوتاه و «داستان بارانی» به کارگردانی حسین نژادموسی در بخش شهید آوینی به نمایش درمی آیند. هفدهمین جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران «سینماحقیقت» با دبیری محمدحمیدی مقدم از ۲۷ آذر تا ۲۵ دی در تهران برگزار می‌شود.

تماشاخانه

اجرای «رؤیای پروانه‌ای» از مشهد در تونس

نمایش «رؤیای پروانه‌ای» نوشته وکار سید جواد رحیم زاده وبه تهیه‌کنندگی محمدمبرومند برای حضور در سی و ششمین جشنواره بین المللی تئاتر کودک ونوجوان نیابولیس راهی تونس می‌شود.

سی وششمین جشنواره

بین المللی تئاتر نیابولیس از ۲۶ آذر تا ۳ دی (تا ۱۷ تا ۲۴ دسامبر) در پایتخت تونس با حضور سیزده کشور برگزار می‌شود. هنرمندانی از کشورهای ایران، تونس، مصر، عربستان سعودی، عراق، مراکش و... در این جشنواره به اجرای آثار نمایشی خود برای مخاطب کودک ونوجوان می‌پردازند. داستان این نمایش که کاری ازگروه سیمرغ است، قصه دختری نوجوان به نام رهاست که برای شاد کردن مادرش تصمیم می‌گیرد زیباترین گل جهان را پیدا وبه مادرش اهدا کند. اوسفری را آغاز می‌کند و با موجوداتی جدید دوست و آشنا می‌شود. رها که دوست دارد همه شاد باشند وخوش بگذرانند، به دوستان جدیدش کمک می‌کند تا زندگی بهتری را تجربه‌کنند. قورباغه، شتر، ناخدا و پروانه نیز به دختر کمک می‌کنند تا زیباترین گل جهان را پیدا وبه مادرش اهدا کند. رها عبدا... زاده بازیگرنمایش ودنیافهمیده، پریاحسینیان، باران رحیم زاده وجواد رحیم زاده عروسک گردان های این نمایش هستند.

«نوروز» از مشهد به هند می‌رود

نمایش «نوروز» نوشته وکار محمد برومند وکاری ازگروه تئاتر سیمرغ روز جمعه ۲۴ آذر در بخش غیررقاباتی بیستمین جشنواره بین المللی رایان روی صحنه می‌رود.

به گزارش شهرآرا، بیستمین جشنواره بین المللی رایان هند از ۲۲ تا ۲۶ آذر

در دهلی نوا با حضور بیست کشور برگزار می‌شود. در این جشنواره نوجوانان دوازده تا هفده ساله از کشورهای آلمان، لاتویا، لتونی، نروژ، دانمارک، استونی، ایتالیا، پاراگوئه، کانادا، هند، زامبیا، اسلوانی، سریلانکا، تایلند، ایران، مالزی، هلند، بنگلادش، نپال و جمهوری چک به اجرای آثار پرفورمنس، تئاتر موزیکال، تئاتر عروسکی وقص های فولکلور می‌پردازند. نمایش «نوروز» نگاهی نو به افسانه کهن عمونوروز وننه سرما دارد که دل دادگی آن ها باعث جوانی شان می‌شود. در این نمایش شخصیت های «عمونوروز»، «ننه سرما»، «حاجی فیروز» و «ابین های استقبال از نوروز در شمال وجنوب ایران معرفی می‌شوند. نمایش «نوروز» به زبان انگلیسی اجرا خواهد شد. پرثیان بابایپور، آرنیکا برومند، مهرسا جادوانی ایراندوست، یکتا جلال زاده فیروزآبادی، پروین خردمند، هستی رحیمی فر، زهرا عبدالامیر ابراهیم، مهساقدمیاری، هستی قربانی، کیانا قلمبر، صبا کیانمنش و هستی محمودثانی بازیگران نمایش و بهاره صاحبی وسهیلاییدی صداپیشگانی «نوروز» هستند. امسال ازایران محمد برومند، رضا عرفانی ومحدثه حدادیپور به عنوان داوران بخش تئاتر وعروسکی سازی، آثار هنرمندان شرکت‌کننده، از بیست کشور را در این جشنواره به قضاوت خواهند نشست .

اجرای تئاتر «ورانس» در تماشاخانه شمایل

تئاتر «ورانس» به نویسندگی و کارگردانی نوید اسدیان از ۲۹ آذر ساعت ۱۹:۳۰ در تماشاخانه شمایل روی صحنه می‌رود. در این نمایش هفتاد دقیقه‌ای، الهه کریمی، امیرعباس پیش‌بین، معین تیمموری،

محمدحسین خسروی، مجید محسنی، سارا ابراهیمی، کیان صنعتی رودی، الهام آقایی، صالح اخلاقی، مهدیه نقدی، نادیا محمدیان، صبا سرهنگی، زهرا رحمانی، رضا خالویی، حجت حدادیان، امینا اخوان ادبائی، فاطمه میری، نگار شالچی، راضیه‌گریزیا ومحمود کریمی بازی می‌کنند. نمایش «ورانس» روایتی از داستان های تلخ واقعی است که ازدل آن ها نمایشنامه ای به روی صحنه می‌رود.